Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

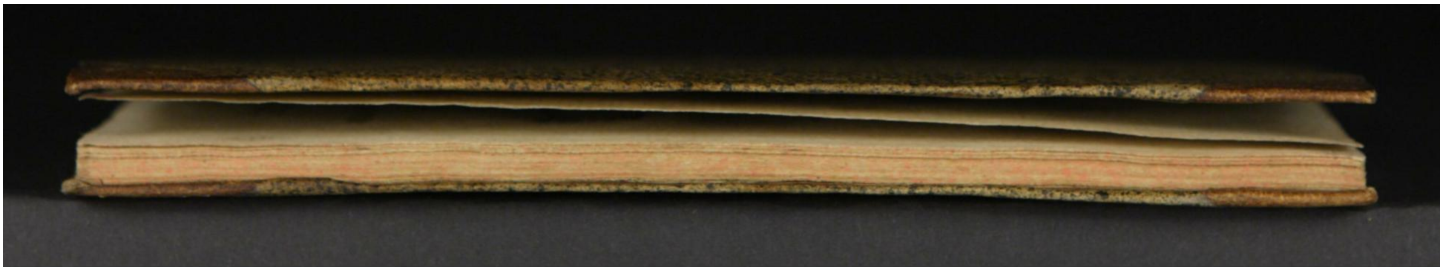
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

DA BOX

N.º 3326.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

ORATIO
IN FVNERE
VIRI DOCTRINA ET VIRTVTIBVS CLARISSImi, Doctoris IACOBI BORDINGI, Hafnienſis Academiæ Rectoris, & Sereniſsimi Daniæ Regis Medici:

Habita à

IOHANNE SPITHOVIO Monaſterienſi, Academiæ eiuſdem Profeſſore Phyſico.

VITEBERGÆ
EXCVDEBAT IOHANNES CRATO.

ANNO M. D. LXII.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

Bordingo Chriſtus dederat, ceu uerus Apollo,
Non ſolùm ut medica primus in arte foret.
Sed mentem illius ſancto quoq; flamine rexit,
Et uera ornauit cognitione ſui.
Ipſius ex uultu bonitas, candorq; refulſit,
Et Sol iuſticiæ Filius ipſe Dei.
Pariſijs ſanctæ docuit primordia linguæ,
Et ſimul Argolico uerba referre ſono.
Tunc & amiciciæ tibi uinclis inclyte STVRMI,
Inde SADOLETO iunctus amore fuit.
Doctorem Medicum præclara Bononia fecit,
Arte ſua patriæ profuit inde ſuæ.
Poſt in Saxonicis uixit cum coniuge terris,
Vt poſſet uera relligione frui.
IANVS eum Princeps ALBERTVS ſemper ama-
Et Danico Regi gratus alumnus erat. (uit,
Ille piè uixit, ſanctè hinc diſceßit, & inter
Nunc canit Angelicos carmina læta choros.
Hunc ita cũ celebret ſuauis SPITHOVIVS ore
Perpetuæ laudem poſteritatis habet.
Cumq; DEVS prolem defendat, ametq; piorum,
Ipſius eſt felix tota futura domus.

DAVID CHYTRAEVS.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

ORATIO.

CLARISSIMI VIRI, AC cæteri, qui huc conueniſtis, auditores humaniſsimi: Solebant olim Romani iuuenes ex more inſtitutoq; maiorum in funeribus laudare ſanguinis propinquitate coniunctos, tùm ut ingenij ſui ſpecimen aliquod ederent, tùm ut illo facto aditum ſibi quendam ad laudem popularem inueniendam compararent. Quorum inſtitutum tametſi non culpem, ſed potius laudem, de me tamen ſic uelim quisq; ueſtrum ſtatuat, neutrum planè horum à me hoc in loco captari: quippe qui facilè intelligam populari uento nihil eſſe inconſtantius, ingenium uerò tàm in me eſſe ſentiam exiguum, ut felicis memoriæ uiri huius uirtutes pro dignitate nequeam celebrare. Quæ itaq;, dicet quiſpiam, res te hunc in locum prodire compulit? ut quia uiuo neq; pro ipſius doctrina & uirtute debitam obſeruantiam, neq; pro magnis & multis erga nos & hanc ſcholam noſtram meritis parem referre gratiam potuimus, hoc ſaltem mortuo officium ultimum deferrem. Quod ſanè ipſum eo feci libentius, tùm quòd illuſtriſsimum plurimarum uirtutum exemplum in huius uiri prædicatione oculis intueri licet, tùm uerò maximè, quòd rectè præclareq; eos facere exiſtimo, qui, dum præſtantium, in quibus hic iure numerari poteſt, hominum uitam recenſent, ad ue-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

ræ & minimè fucatæ uirtutis ſtudium alios hortari nituntur. Geſtæ nanq; res & uita præclarorũ hominum ante oculos poſita, ſubdunt quaſi calcacaria alijs, quibus ſtimulentur ad eorum, quos prædicari audiunt, imitationem: ac tanta in ijs uis eſt, ut ingenia non planè ſtupida, eorum cogitatione ad uirtutis ſtudium capeſſendum uehementius inflammentur. Debent enim orationes funebres, & monumenta defunctorum memoriæ conſecrata, nõ uirtutes modò eorũ depingere, ſed multò magis alios ad omnia honeſti officia, uitæq; dignitatem amplectendam excitare. Etſi uerò non ignorem alios eſſe ad hanc prouinciam ſuſtinendam magis inſtructos, ego tamen ex omnibus unus eam hodiè ſuſcepi, non qui maximè poſſem, ſed qui maximè deberem humeris eam meis imponere ac ſuſtinere. Ne quid enim de communis patriæ dicam neceßitudine (cùm omne ſolum bono cuiq; debeat eſſe patria) ne quid inquam de ea dicam neceßitudine, fuit mihi ſæpè præclarus hic uir grauiorum ſtudiorum hortator, meq; ipſum omnibus beneuolentiæ officijs ſemper eſt proſecutus. Cùm itaq; officij neceßitas hunc in locũ deſcendere me compulerit, ne in manes uiri aut ingratus, aut certè impius fuiſſe uiderer, non à uobis facti huius hoc tempore peto ueniam, ſed id potius à uobis, ſi patimini, contendam, ſi tenuius, anguſtius, ac preßius dixero, quàm uirtutes huius uiri merentur, culpam ut eius rei, non

ſolùm

ſolùm ingenij mei tenuitati, uerùm etiam magnitudini uirtutum ipſius tribuendam eſſe exiſtimetis. Æquè enim difficile eſt, ſi quid Iſocrati credimus, eximias aliorum uirtutes celebrare, atq; eos, qui nihil planè encomio dignum perpetrârunt, laudibus extollere: cùm in his nullarum uirtutum actiones luceant, ob quas meritò prædicari poßint, in illis uerò tam ſint multæ ac tam illuſtres, ut pro ipſarum dignitate uerbis nequeant aptis explicari. Id, ueſtra erga me æquitate ac beneuolentia fretus cùm facturos uos eſſe confidam, à patria, uti fieri ſolet, huius uiri exorſus, uitæ totius hiſtoriam, quemadmodum à fide dignis eam accepi, breuiter pertexam, obnixè petens, ut dicentem me, aut potius balbutientem benignè patienterq; audiatis. captatio benevolen[tiae]

Natus eſt IACOBVS BORDINGVS anno Seruatoris noſtri milleſimo, quingenteſimo, undecimo, menſis Iulij die 11. hora pomeridiana circiter octaua, Autuerpiæ, Vrbe Brabantiæ totius florentißima & opulentißima. Parentes habuit NICOLAVM BORDINGVM et ADRIANAM ADRIANÆ ciues urbis eiuſdem nullis (ut ex multis cognoui) uitæ integritate ſecundos. Hi, cùm facultates haberēt tantas, partim hæreditate, partim mercaturis exercendis honeſtè comparatas, ut filio ad ſtudia colenda ſumtus neceſſarios mediocriter ſuppeditare poſſent, ſimulq; in hoc filio ſuo adhuc puero indolis alicuius præclaræ in- educati[o]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

dicia animaduerterent, illis ipſum literis, quibus per ætatem imbui potuit, diligenter inſtituendum eſſe ſtatuerunt. Annum itaq; agens nonum in diſciplinam traditus eſt ſcholæ Antuerpienſis moderatori, Magiſtro NICOLAO BVSCODVCENSI, homini (uti ex illis, qui ipſum nouerunt, intellexi) non doctrina modò, uerumetiam pietate ſingulari prædito. Nam ob puræ religionis doctrinam & confeßionem Bruxellæ in carcerem non ita multò pòſt coniectus eſt: è quo tamen Dei quodam beneficio emiſſus eſſe dicitur. Ab hoc cùm prima primarum artium rudimenta feliciter percepiſſet, ac certiora iam indolis ingeniiq; ſigna dediſſet, in quibus ueluti herbis quibuſdam minimè fallacibus fructus olim capiendi apparerent, miſſus eſt Louanium, urbem tum temporis doctis hominibus celebrem: ubi cùm in Caſtrenſi pædagogio logica & Phyſica deguſtaſſet, ad linguarum poſtea ſtudium applicuit animum: quod intelligeret ſine earū noticia ad ueram Philoſophiam non perueniri. Quid enim aliquo perueniendi proſunt ſtudia, niſi quis ea prius, quæ eò, quò intendit, ferunt deducuntq; cognôrit? Eiuſmodi cùm linguas eſſe iuuenis Philoſophiæ cognoſcendæ amore accenſus rectè animaduerteret, cœpit in eas ſeriò diligenterq; incumbere. Erant id temporis Louanij CONRADVS GOCLENIVS Veſtphalus, et NICOLAVS CLEONARDVS: quorum ille eloquentiæ ſtudijs

Praeceptor

dijs

diis ea in Academia cæteris antecelluit omnibus, hic uerò græcam & hebraicam linguam tùm docendo tùm ſcribendo illuſtrauit. Edidit nanq; in lucem utriuſq; linguæ elementa, quæ ob breuitatem & facilitatem hoc tempore paſſim in ſcholis magno cum iuuentutis fructu docentur. Erat etiam ibidem RVTGERVS RESCIVS, qui græcas literas fideliter ac diligenter profitebatur. Hoſce uiros IACOBVS BORDINGVS publicè prælegentes audiens, tantum breui tempore profecit in ſingulis, ut, qua ætate alij in hiſce diſcendis incipiunt laborare, ea ipſe ætate in iiſdem excelleret. Quam ob rem pater ita feliciter à primis inde annis inſtitutum, ac tam ſubitò in linguarum ſtudijs progreſſum (erat enim annos natus octodecim) miſit Lutetiam, ut ibi ad linguarum cognitionem grauius quoddam doctrinæ genus adiungeret, ad quod naturæ propenſione maximè duceretur. Quemadmodum enim non ubiuis loci herba quæq; feliciter prouenit, ita etiam non cuiusq; ingenium doctrinæ cuiuslibet capax eſſe poteſt. Pater itaq; homo in filio erudiendo prudens, cùm ipſum inueſtigatione rerũ capi animaduerteret, naturæ eum & ſtudijs ſuis obſequi paſſus, Lutetiam ipſum miſit annos iam natum octodecim, ut ea ætate medicinæ fundamenta iaceret. Erant eo tempore Lutetiæ Philoſophi duo præſtãtes, IOHANNES COPVS & IACOBVS SILVIVS, quos utroſq; dili-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

gentiſsimè audiuit: Illum quidem Ariſtotelis philoſophiam, hunc autem Medicinæ artem fideliter docteq; tradentem. Quanquàm autem urbs ſit Lutetia Galliæ totius longè maxima, & omnium rerum, quæ ad delicias & luxum ſpectant, copia affluens, in qua homo, cui res ſuppetit, ijs uicijs, ad quæ adoleſcentia procliuis eſſe ſolet, tanquàm uinculis & compedibus quibusdam facilè irretiatur, BORDINGVS tamen noſter adeò illis non eſt captus, ut, non dicam, in uno tantùm aliquo ſeſe effuderit, ſed in omnibus pariter ſeſe continuerit. Quî enim fieri poſſet hominem aut amoribus implicatum, aut conuiuiorum et lautarum menſarum aſſeclam factum, aut deniq; alijs uoluptatum blandimentis illaqueatum, hoc ipſum conari, quod ſumma ille cum laude præſtitit? Nam ſtatim, ubi Lutetiam ueniſſet, doctiſsimorum Philoſophorum auditor aſsiduus factus, non prima tantùm Medicæ artis deguſtauit rudimenta, ſed multas etiam res in naturæ obſcuritate abditas atq; retruſas feliciter potuit eruere. Omittendæ ſunt enim omnibus omnia cupiditatum lenocinia, qui ex Mineruæ caſtris laudem cupiunt aliquam reportare. BORDINGVS itaq; Lutetiam ueniens cùm ſummorum ſtatim ac doctiſsimorum ea in urbe Philoſophorum auditor ſit factus quotidianus, & ab ipſorum latere, quoad poſſet, nunquàm diſceſſerit, credendum eſt, imò planè neceſſarium, uitam ipſum in iuuen-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

tute omnis labis ac fœditatis expertem traduxiſſe, ac lutulentorum uiciorum adeò nihil Lutetiæ unquàm ipſum contraxiſſe, ut uitæ etiam ac morum integritate optimorum ac doctrina præſtantiſſimorum hominum gratiam ſibi conciliârit. Nam cùm Philoſophiæ amore planè ardentem ſtudiorum nerui deſtituerent, quòd à parentib. ad ipſum miſſæ pecuniæ à uiarum latronibus interceptæ fuiſſent, patuerunt illi domus doctorum hominum, qui re conſilijsq́; ipſum ſuis adiuuerunt. Cùm autem græcæ & hebraicæ linguæ cognitione haud uulgari inſtructus eſſet, ac eam ceu uiaticum quoddam Louanio ſecum aſportauiſſet, instigante IOHANNE STVRMIO, *ac cæteris quibusdam hortantibus, qui ſtudijs iiſdem delectabantur, græcas et hebraicas literas publicè magna cum laude profeſſus eſt Pariſijs in Lexouienſi collegio, cui* IOHANNES TARTESIVS *præfuit. Ex quo profeßionis genere, cū iam celebre nomen eius factum etiam magnis uiris innotuiſſet, multi liberos ipſi ſuos erudiendos tradiderunt, à quibus inſtitutionis & diligentiæ ſuæ fructum tam eſt uberem conſecutus, ut mater, quæ adhuc marito et filio defunctis uiuit ſuperſtes, nullos ipſi ab eo tempore ſtudiorum ſumtus ſuppeditare neceſſe habuerit. Hæc itaq; uiri huius Lutetiæ in iuuentute fuerunt ſtudia: à quibus quantoperè noſtræ ætatis iuuenum mores dißideāt, deplorare potius licet, quàm ipſos*

recte admonendo ad meliorem mentem reuocare. Sed ſi præclarorum iuuenum, qualis hic fuit, imaginem ſibi præponentes animum & mentem ſuam cogitatione ac imitatione excellentium hominum conformarent, & quantum ocio, ludis, commeſſationibus, tantum pulcerrimum artium tribuerent ſtudijs, feliciores profectò eſſemus Reſpub: habituri. Præclarè enim à Platone iudicatum eſt: nullas beatas eſſe ciuitates, niſi quibus aut Philoſophi dominentur, aut quarum moderatores rectè philoſophentur. Quare prudenter PHILIPPVS *Macedonum rex Alexandrum filium ſuum Ariſtoteli in diſciplinam traditum admonuit, Philoſophiæ ut ſedulam nauaret operam, ne multa committeret, quæ ſe feciſſe pœniteret. Rectè enim perſpexit rex ille ſagaciſſimus, quantum philoſophiæ ſtudia afferrent momenti ad Rempublicam benè gubernandam, ac quanto rurſus cum ciuium malo eius adminiſtratio permitteretur illis, qui Philoſophiæ omnis eſſent ignari. Neq; enim putandum eſt, ſi Diogeni Philoſopho adhibere fidem conuenit, eos mancos eſſe, qui aut ſurdi aut cæci ſunt, ſed eos potius, qui peram non habent, hoc eſt, qui Philoſophiæ præceptis non ſunt inſtituti. Neq; uerò* BORDINGVS *(ut ad ipſum redeam) ætate magis progreſſus, aut à uitæ integræ & incorruptæ inſtituto, aut à ſemel feliciter ſtudiorum curſu incoato, ullis aut uoluptatum illecebris, aut labo-*

rum

rum magnitudine & difficultate auocari potuit, ſed in id potius uiribus omnibus contendit, ut indies longius, diſcendo exercendoq́; ſe procederet. Nam cùm per ſingulas philoſophiæ partes, ceu apicula quædam induſtria & laborioſa per campos ſaluberrimis herbis conſitos, peruolitaſſet, & medicinæ etiam ſtudijs biennium propemodum totum tribuiſſet, cœpit de uia quadam ſecum diligenter cogitare, qua poſſet horum ſtudiorum curſum feliciter conficere. E uiuis iam exceſſerat pater ipſius NICOLAVS BORDINGVS: quare ne matrem ſumtibus in ſtudia faciendis grauaret, in clientelam & fidem Epiſcopi Mimatenſis IOHANNIS de ROSCHEFAVLT ſeſe contulit, quò eius liberalitate adiutus, id quod ſemel inſtituerat, ad exitum optatum perduceret. In huius uiri clientelam ſemel ſuſceptus, ita ſe dedit in eius conſuetudinem, ut prorſus unà uiueret, nec biennium ferè totum ab eo diſcederet, imò etiam ſermone ſæpè & familiariter cum ipſo communicaret de rebus grauißimis. Nam (ut ex quibuſdam eius cognoui familiaribus, quibus id ipſe narrauit) cùm Epiſcopus ex Diui Pauli ad Romanos epiſtola de ſaluatione gentium locum obſcurum proponeret: & BORDINGVS rogatus ſententiam, eruditè illum explicans, totam iuſtificationis noſtri rationem oſtēderet, admiratus Epiſcopus quibusnam ex libris homo iuuenis, & qui in Philoſophiæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

phiæ ſtudijs tantummodò uerſatus eſſe uideretur, tam reconditarum rerum doctrinam hauſiſſet, rogauit, num Vitebergẽſium libros unquam legiſſet? BORDINGVS itaq; PHILIPPI MELANTHONIS in ad Romanos Epiſtolam commentarium è ſinu depromſit, ac eius ſententiam cum ſua conuenire oſtendit. Epiſcopus tametſi PHILIPPI laudaret doctrinam ac ſibi in loci illius explicatione ſatisfactum eſſe faterctur, autor tamen fuit BORDINGO, eius ut generis libros occultos ſeruaret, ne tùm ſe, tùm alios ſecum in uitæ diſcrimen adduceret, èo præſertim tempore, quo Iohannes Baptiſta Cẽtenarius Põtificis Maximi legatus, illis in locis ageret. Quanto autem amore & quantis beneuolentiæ officijs Epiſcopus Mimatenſis BORDINGVM ſit proſecutus, non literæ tantùm ſcriptæ, ſed res etiam ipſa declarat. Nam miſſus eſt ab ipſo in urbem quandam Galliæ medicinæ ſtudijs florentißimam, quam Montempeſſulanum appellant, ubi ipſe BORDINGVS quibusdam in literis affirmat ſe impenſis Epiſcopi Mimatenſis uixiſſe, & IOHANNEM SCIRRONIVM, DIONYSIVM FONTANVM, ANTONIVM SAPORTAM homines medendi arte clarißimos diligenter audiuiſſe. Sed poſteaquam tùm ob excellentem ingenij uim, tùm ob præclarorum artium fundamenta antea probè iacta, celeriter ac multum in eo doctrinæ genere pro

feciſſet,

feciſſet, Italiæ amore accenſus, ut illorum etiam ingeniorum & morum guſtum aliquem haberet, cœpit de profectione in Italiam cum amicis conſilia agitare. Carpentoracte itaq; primùm in itinere deflectens, cùm ibidem aliquandiu ſubſiſteret, propterea quòd ciues ibi haberet quoſdam ſui amantes, & ueteri ſibi neceßitudine coniunctos, ecce repentè IACOBVS SADOLETVS *Cardinalis & Carpentoractenſis Epiſcopus, uir citra omnem controuerſiam eloquentißimus, fama Romam, ubi tunc agebat, ad ſeſe de* BORDINGO, *& eius ſingulari doctrina allata, ſcholæ Carpentoractenſi ipſum præfici, ac liberale illi ſtipendium decerni curauit. Quanti autem doctißimi in Italia uiri ipſius* BORDINGI *uix annos uiginti ſex nati, ingenium, doctrinam, & uirtutem fecerint, ac quantis ipſum beneuolentiæ ſtudijs complexi ſint, binæ oſtendunt literæ: quarum alteræ à* PAVLO SADOLETO *ad ipſum* BORDINGVM, *alteræ uerò à* IACOBO SADOLETO *ad Romulum* AMASÆVM *de ipſo ſunt ſcriptæ, quas quidem, cùm & elegantes ſint, & teſtimonium doctrinæ ac uirtutis grauißimum ipſi* BORDINGO *haud tacitè tribuant, non grauabor hoc loco recitare.*

Gratißimæ (inquit ille in ſuis) mi BORDINGE *fuerunt literæ tuæ, uel quòd à docto uiro, ac in liberalibus ſtudijs non mediocriter uerſato, uel*

quòd

quòd à ſtudioſiſsimo noſtri homines uidebantur ſcriptæ: ita enim ego & Sadoletus patruus meus nati, ita inſtituti ſumus, ut cùm proborum uirorum erga nos ſtudijs & beneuolentia maximè capiamur, tùm uirtuti atq; induſtriæ, quoquo in homine ea eluceat, plurimum tribuamus. Quare cùm utrunq; in te eſſet, & optimarum literarum doctrina, & animus ad nos amandum propenſus, nequaquam uereri debuiſti, quin tuæ literæ per ſe nobis futuræ eſſent gratæ. Quanquam Centenarij noſtri caſtiſsimi et modeſtiſsimi hominis teſtimonium de te ualet apud nos, ſicuti quidem debet plurimum: Verùm id magis iucundum nobis accidit, quàm tibi neceſſarium fuit. Tuæ enim literæ ſatis per ſe loquebantur, te ſtudio & beneuolentia noſtra, ac boni cuiuſq; iudicio eſſe digniſsimum. Itaq; ualde lætati ſumus, pro eo, quantum ciuitatis noſtræ Carpentoractis dignitatem atq; amplitudinem cupimus, talem ciues eos doctorem nactos eſſe, qui, quæ literæ, quæq; artes ingenuo ac liberali homini maximè conueniant, earum artium atq; literarum cognitionem tradere poſsit iuuentuti. Multi enim anni ſunt, cùm in eo plurimum patruus elaborat, ut ſit Carpentoracti aliquis, qui liberos in latinis & græcis literis inſtituere, & eorum animos ad præclararum rerum ſcientiam, quæ illis potiſsimum literis continetur, fingere atq; formare ſit idoneus. Et aliquantò pòſt iiſdem in literis. No=

ris. Noſtram conſuetudinem, quam te tantoperè appetiiſſe ſcribis, facilè quidem tu talis uir adeptus eſſes, ſi nos iſthic offendiſſes: nec dubito quantum familiaritate tua delectare nos potueris, cùm unis tuis literis amicus planè nobis ſis factus. Sed quandò in his locis neceßitate potius quadam, quàm uoluntate aut iudicio noſtro diſtinemur: nos enim (quod te ſcire arbitror) certò nobis animi iudicio, perpetuum iſthic domicilium uitæ conſtitueramus, quod inſtitutum nequaquam cum ulla quanuis ampla dignitate commutaſſemus, ſi nobis tantummodò animi noſtri ſenſus habenda ratio fuiſſet: Verùm ita Deo de nobis ſtatuenti parendum fuit. Sed quando abſentia noſtra is tibi beneuolentiæ noſtræ fructus eripitur, qui ex uultu & ſermone familiari percipi ſolet, ita tibi cætera amiciciæ officia præſtabimus, ut non ſolùm tu, ſed omnes etiam ciues noſtri te nobis familiariſsimum atque amiciſsimum factum eſſe intelligant: nec dubito quin tibi uel opera, uel gratia, uel teſtimonio noſtro prodeſſe aliquando poßimus. Tuum erit, quod iudicium te facimus, & quam erga te beneuolentiam ſuſcepimus, eam uirtute, induſtria, fide, atq; innocentia tueri. Romæ, prid. id. Decemb. 1537.

Hæc ille ad BORDINGVM de ipſo, ex quibus fit euidentißimum, iuuentutis Carpentoractenſis formandæ cauſa profectionem eius in Italiam

eo tem-

eo tempore SADOLETI conſilio ac uoluntate fuiſſe impeditam. Neq; etiam dubium eſt muneri huic ita BORDINGVM præfuiſſe, ut ingenium eius, doctrina, uirtus, ac uitæ totius integritas ſummis Italiæ uiris antea comprobata in omnium etiam tùm ciuium, tùm iuuentutis ſibi concreditæ oculos incurrerit: maximè cùm ipſe dicere ſolitus ſit, eos, qui alios docendi funguntur munere, non doctrina tantùm, ſed etiam uitæ innocentia, ac morum integritate ſuis debere eſſe cōſpicuos, ne idem ipſis accidere uideretur, quòd lyris, quæ pulcrè quidem & eleganter ſonant alijs, ſe uerò ipſas minimè audiunt. Putabat enim uir optimus & longo rerum uſu iam didicerat, quòd iuuentus ad uirtutis ſtudium alacrius inuitaretur, & ea in ſe uicia corrigi faciliùs pateretur, à quibus præceptores ſuos omnino alienos eſſe perſpiceret. Rectè ſanè DIOGENES interroganti, quonam quis pacto ſibi præceptor foret? reſpondit: ſi de quibus alios reprehendit, ſeipſum prius accuſet. Quid enim turpius, quàm temperantiæ, ſobrietatis, caſtitatis, atq; adeo omnis uirtutis & religionis eſſe magiſtros, ſe uerò ipſos ebrietatis, gulæ, omniſq; generis libidinum uicijs ſceleratè contaminare? & cùm uirtutis laus omnis in actione conſiſtat, omnium uirtutum officia ſingula exactè tenere, & uerborum quodam apparatu fucato cotidiè inculcare alijs, nihil uerò ipſos ullius uirtutis officijs præ-

ſtare?

ſtare? Cuiuſmodi Magiſtros Apoſtolus grauiſſimè increpat, inquiens: Qui alium doces, teipſum non doces, qui prædicas nō furandum, ipſe furaris, qui dicis non adulterandum, ipſe committis adulterium. Cogitas autem ô homo, qui iudicas eos, qui talia faciunt, quòd tu ſuffugies iudicium Dei? BORDINGVS itaq; (ut ad ipſum noſtra reuertatur oratio) in iuuentute Carpentoractenſi inſtituenda, ita bonos mores ac uitæ ſanctimoniam ad bonarum artium cognitionem adiunxit, ut quantum ſciret, ac alios doceret, tantum quoq; ipſe faceret. Qua ipſum mēte atq; opinione fuiſſe SADOLETVS ipſe ex literis ad ſe datis ſibi planè perſuadet, quas affirmat eo candore, atq; ea grauitate ab ipſo ſcriptas, ut nihil niſi rectum, niſi pium, niſi ſeuerum et conſtans à tali animo ſit expectandum. Hoc tam honeſto ac ſanctæ uitæ inſtituto uſus BORDINGVS, cùm ſe non modò crimine, ſed etiam omnis criminis ſuſpicione tutum ſeruaret, teneriores iuuentutis animos & literis & moribus fingeret, ferociores à uitæ licentia terreret, ſe continendo in officio cæteros ſibi traditos contineret, deniq; omnia optimi formatoris officia cumulatè ſumma cum ciuium omnium utilitate iuuentuti præſtaret, mirum uideri debet, tam præclarum doctrinæ et uirtutis teſtimonium à PAVLO SADOLETO illi datam eſſe? At enim tot laboribus cotidiè in ea ſchola rectè gubernanda, ac iuuentute græ-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

cis latiniſq; literis inſtituenda exercitatus, cũ iam ciuium omnium beneuolentiam laborum aßiduitate, modeſtia, comitate, humanitate, ac cæteris uirtutibus omnibus ſibi adiunxiſſet, cœpit de uitæ totius ſocia quoq; ſibi adiungenda cogitare. Duxit *itaq; annum natus uigeſimum ſeptimum uxorem, uirginem caſtißimam* FRANCISCAM NIGRONAM, TERMI NIGRONI, *ciuis et patricij* Genuenſis *&* IOHANNÆ *de* ROSCHELLE *Auenionenſis filiam.* Nuptiali *conuiuio in domo* IOHANNIS IVLIANI Iuriſconſulti, *qui ſororem* FRANCISCÆ *duxerat, apparato, interfuerunt uiri doctrina & uirtute præſtantißimi, in primis autem* PAVLVS SADOLETVS *cùm tota Sadoleti Cardinalis ac patrui ſui familia,* PAVLVS SACRATVS, PETRVS BACHETVS Iuriſconſultus *&* Poëta *inſignis, qui ſponſo ſcripſit* Epithalamiũ, STEPHANVS NIGRONVS *uxoris* FRANCISCÆ *patruus,* GABRIEL ISVARDVS *&* ANTONIVS DALMATIVS: *quos tantùm nominandos duxi, quòd exiſtimem tantorum uirorum præſentiam declaratam ad uiri huius laudem pertinere.* Hanc *itaq;* FRANCISCAM, *quam nouem librorum adhuc uiuentium, & ad uirtutem omnem optimè educatorum multitudine quidem felicem, ſed luctu et mariti ſui orbitate miſeram oculis modò ueſtris conſpexiſtis, hanc in-*

quam

quam poſteaquàm Carpentoracti duxiſſet, non ita multò pòſt ſuos uiſendi cauſa Antuerpiam celerrimè contendit. Rebus ſuis ad arbitrium Antuerpiæ confectis, ad uxorem Carpentoracti apud patruum relictam eadem celeritate reuerſus ſtatim ſeſe Bononiam contulit, ut Doctoris medicinæ inſignibus doctiſsimorum ibidem hominum ſuffragijs ornaretur. Vſum apparet eam ad rem commodius conficiendam IACOBI SADOLETI conſilio & opera. Is enim ipſum ROMVLO AMASÆO literis ſuis, quarum antea memini, diligenter commendans. Venienti (inquit) iſtuc IACOBO BORDINGO, qui ſcholæ Carpentoractenſi triennium præfuit, optimo uiro, & & græcis latiniſq; literis eruditiſsimo, non potui nihil ad te literarum dare, tùm ut commendarem tibi hominem, quem mediusfidius ego ſingulari beneuolentia complector, tùm etiam ut tu agnoſceres memoriam me tui cum ſumma item beneuolentia retinere. Is ea de cauſa Bononiam proficiſcitur, ut, quoniam dedit aliquot annos Medicinæ operam, id ſtudij & laboris in iſta urbe perficiat, doctorumq; hominum iudicio ſtatuatur dignus, qui ipſe quoq; poſsit eam ciuibus ſuis artem & ſcientiam profiteri, quòd illum magna cùm ingenij & doctrinæ laude adepturum eſſe confido. Nunc etſi non dubito mi ROMVLE, quin quem à me & diligi & probari intelligis, eum ſis tuis ſtudijs atq;

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

officijs omnibus proſecuturus,tamen ſic uolo te exiſtimare,uix quenquam inueniri poſſe, in quo tua mihi officia accidere poßint gratiora, quàm in BORDINGO, cui omnibus de cauſis meritò amicißimus ſum,cupioq; eum quàm maximè & celebrari & ornari. Quod tu præter cæteros egregiè mihi præſtare potes, qui præes Bononienſi iuuentuti, & elegantibus ingenijs dominaris,in ea urbe natis, è qua eruditio & optimarum artium diſciplina in has tranſalpinas nationes dimanaſſe uidetur. Porrò autem hæc ſunt, quæ te poſco: Primùm ut diligas hominem ipſe, & carum habeas,deindè ut eidem doctos iſthic uiros concilies, reddasq; eum & meo & tuo teſtimonio omnibus notum. Poſtremò,ut cùm publicè iudicium de dignitate BORDINGI per doctorum collegium fiet,tu cùm tuis omnibus ueſtro eum comitatu frequentiaq; honeſtetis. Quanquàm ſumma poſtulatorum meorum hæc eſt, te uti ita geras aduerſus BORDINGVM amore, ſtudio, diligentia, ut intelligat, meam hanc ſibi commendationem apud te plurimũ profuiſſe:egoq; in hoc homine experiar, id quod iam pridem ſcio, me abs te non ſolùm diligi, ſed etiam uehementer amari. Vale mi ROMVLE. Carpentoracti 4. Calendas Octobris. Anno 1540. Hæc ille.

Quibus uerò beneuolentiæ ſtudijs à præcipuis Academiæ Bononienſis uiris ſapientiæ & doctrinæ lau-

næ laude præſtantibus ſit BORDINGVS affe-
ctus, altera quadã ad SCIPIONEM BLAN-
CHINVM ſcripta epiſtola idem Cardinalis co-
pioſè commemorat. Scribit. n. MATTHÆVM
CVRTIVM apud Bononienſes Medicum inſi-
gnem & doctiſsimum, ROMVLVM, totam ſimul
Campegiorum domum in BORDINGO ſuum
ipſi animum & amorem patefeciſſe, ipſi uerò
BLANCHINO à BORDINGO multa
multorum erga ſe officia commemorante ſummæ
erga ſe humanitatis & præſtantis cuiusdam libe-
ralitatis teſtimonium datum eſſe, quippe qui coa-
ctu ipſius apud ipſum diuerſatus ſit, & domo ipſius
tanquam ſua comiter iucundeq; ſit uſus. Pro quibus
officijs gratias agit BLANCHINO idem Car-
dinalis, & quanquàm omnium doctorum uirorum
et fautor ſit et obſeruator, illa tamen ſibi in BOR-
DINGO tributa eſſe lubens agnoſcit. Hæc ideò
recitaui prolixius, ut oſtendant & IACOBO
SADOLETO Cardinali BORDINGVM
longè fuiſſe cariſsimum, & BORDINGVM
præter doctrinam & uirtutem propriam, etiam
præclarum iudicij teſtimonium à SADOLETO
datum, Bononiam ſecum attuliſſe, ut non uno, ſed
pluribus gradibus aſcendens ad ſummum illum di-
gnitatis locum uideatur perueniſſe. Solent repenti-
ni honores inflare multos tumidosq; reddere. Dif-
ficile eſt enim in rebus proſperis modum tenere, &
 non

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

non egredi extra metas cancelloſq; officij, & quidam, ubi uel tenuis aura afflauerit, uſq; adeò efferuntur, ut priſtinæ conditionis obliti uix ſe ipſos agnoſcant. Adeò uerißimũ eſt illud Naſonis Poëtæ:

Luxuriant animi rebus plerunq; ſecundis,
Nec facilè eſt æqua commoda mente pati.

At BORDINGVS hic noſter Philoſophica planè mente præditus, eundem ſemper animi ſtatum etiam eo tempore conſtanter retinuit, quo inſigni doctrina & ſapientia uiri hoſpitio ipſum ſuo ac conſuetudine familiari dignum iudicãrũt, ſummo honore à ſchola Bononienſi tota ornatum humanißimè ac honorificentißimè à ſeſe dimiſerunt. Cæterùm amplißimum iam uirtutis & doctrinæ teſtimonium communi doctorum omnium iudicio Bononiæ conſecutus, quemadmodum ex diplomate Academiæ Bononienſis magno licet cognoſcere, quo ipſi haud ſanè uulgaris tùm doctrinæ tùm uirtutis teſtimonium tribuitur, ſtatim Carpentoracte reuertitur annum agens nonum & uigeſimum, ubi cùm ob ueræ religionis amorem abſq; uxoris & propriæ uitæ diſcrimine diutius agere non poſſet, ac ſpes ſeſe nonnulla oſtenderet in patria uiuendi aliquantò & tutius & liberius, Antuerpiam cõmigrauit, ut ciuibus illic ſuis artem, quam in Gallia & Italia didiciſſet, profiteretur. Quinquennium ibidem manſit propemodùm totum & partim medicina facienda, partim chirurgiæ præ

ceptis

ceptis tradendis ſeſe exercuit. Anatomiæ nanq;(ut ipſe in quadam ſcribit epiſtola) atq; illorum præceptorum, quæ aliquot Methodi libris à GALENO ſunt tradita, uſum ita oſtendit diligenter, ut auditores ipſius non parum ſe opera & diligentia ipſius profeciſſe etiam hodiè agnoſcant. Licuiſſet homini decem annos in Gallia & Italia uerſato, magna mercede in emporio totius Europæ propè opulentiſsimo & celeberrimo medicinam facere, licuiſſet apud amicos, affines & ſanguine coniunctos uitam honeſtam & ſuauem uiuere, opes prætereà non mediocres ſibi in tanto opulentorum ciuium numero arte ſua comparare: Sed quorſum attinet, uel uniuerſum mundum lucrari, & animæ detrimentum facere? terrena patria perfrui, et de cœleſti amittenda in periculum uenire? ſcorium diu quærendo captare, & auro margaritisq; precioſiſsimis alibi ultrò oblatis ſpoliari? deniq; amicorum & propinquorum conſuetudini eſſe affixum, et ab æterni Dei & Angelorum ipſius ſocietate exterminari? Quæ ſingula BORDINGVS animo cùm ſecùm diligenter reputaret, & de ſolo rurſus uertendo cogitaret, ueroſimile eſt cogitationem illam haud ſanè parum ipſius animum diſtraxiſſe. Habebat enim eo tempore non uxorem modò, ſed etiam liberos, munus Antuerpiæ gerebat publicum, quòd temerè deſerendum non fuit ob uxorem & liberos, qui in eo, arte induſtriaq; ipſi-

us ſuſtentabantur. Grauè rurſum erat homini Chriſtiano ac piè inſtituto tot cotidiè falſis ac impijs cultibus intereſſe, ac ijs ſeſe fœdè contaminare, confeßionem aut perpetuò dißimulare, aut ſe ſuosq; omnes in manifeſtum periculum conijcere, quorum illud recta conſcientia ſuſtinere nequit, hoc uerò carnis refugit imbecillitas. In hac itaq; lucta carnis & ſpiritus dum ipſe BORDINGVS (ut de Æneа ait Virgilius)

Animum nunc huc celerem nũc diuidit illuc:
In parteſq; rapit uarias perq; omnia uerſat.
Ardet abire fuga, dulceſq; relinquere terras.

Neq; enim putauit homini, qui donum cœleſte illuminatus ſemel guſtauiſſet, licere in eo cœtu agere hominum, in quo idolum Baal pro uero Deo coleretur. Cuius ipſum ſententiæ fuiſſe ipſe in duabus oſtendit epiſtolis, altera quidem ad Doctorem ÆPINVM, altera uerò ad IOHANNEM STVRMIVM ſcripta. Non ignoras, inquit ad Æpinum ſcribens, quàm miſerè hîc affligatur Eccleſia noſtra, quánque graue ſit homini Chriſtiano pieq; inſtituto tot εἰδωλομανίαις, quæ hîc fiunt cotidiè, intereſſe, ac propè etiam ſuffragari. Nam ut integrum Deo cultum præſtemus, nullo idololatriæ genere nos inquinantes, quàm diu in his locis ſumus, non uideo qua ratione fieri poßit. Eò enim redacti ſumus, ut confeßio noſtra aliqua ex parte dißimulanda ſit perpetuò, uel capitis periculum

riculum

riculum ſubeundum. Quorum alterum eiuſmodi
eſt, ut recta conſcientia ſuſtinere non poßit, alte=
rum refugit carnis, quam plurimam adhuc cir=
cumferimus, infirmitas. Vnum igitur illud reli=
quum eſſe putamus, ut relicta Babylone, aliò mi=
gremus, ubi pura ſit ac ſincera Eccleſia. Nam
quod Abrahæ præceptum eſt: Exi de terra tua, de
cognatione tua &c. id ad omnes etiamnum perti=
nere arbitramur, qui intelligunt, quo cultu ſit af=
ficiendus Deus, ad apertè autem confitendum for=
tes ſatis non ſunt. Quanquàm etiam apertæ con=
feßionis genus quoddam eſſe uidetur, patriam, co=
gnationes & opes relinquere, abire in terram,
quam Dominus oſtendit. His ego cauſis impulſus
decreueram iam dudum, relicta hac mea patria,
ad uos commigrare. Hæc ille ad ÆPINVM. Ad
STVRMIVM in eandem ſententiam ſcribit
multa, quæ ideò hoc loco prætermitto, ne prolixi=
tate cuiusquam aures offendam, maximè cùm a=
cres hoc in loco diſputationes audientibus uobis ab
ipſo habitæ, de eius animo ſententiaq; ferre teſti=
monium poßint, quibus id quaſi teſtatum relinque=
re uoluit, ne infirmis quidem ſuperſtitioſis culti=
bus ullis absq; peccato intereſſe licere. Quod enim
conſortium eſſet iuſticiæ cum iniuſticia? quæ com=
munio luci cum tenebris? quæ concordia Chriſto
cùm Belial? aut quæ pars fideli cum infideli? aut
quomodo conueniret templo Dei cum ſimulacris?

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

Quapropter exite,inquit Dominus, de medio illorum,& ſeparamini ab illis. Immundum ne tetigeritis, & ego ſuſcipiam uos, & ero uobis loco patris, & uos eritis mihi uice filiorum & filiarum, dicit Dominus omnipotens. Eiuſmodi, Prophetarum & Apoſtolorum BORDINGVS edoctus ac confirmatus ſententijs reliquit patriam, reliquit matrem,& alios ſanguinis neceſſitudine coniunctos, ut procul à Babylone in ea eſſet Eccleſia, in qua (ut ipſe ad STVRMIVM ſcribit) eos, quos Deus dediſſet, liberos, uerè liberos, papiſticiq́; ſceleris puros ipſi conſeruaret, ſatis patrimonij relictũ ijs iri exiſtimans, ſi margaritæ illius eſſent participes, qua una comparanda diuites ac beati ſumus, & ſine qua ueram illam felicitatem nemo unquam poteſt comparare. Hoc igitur inſtituto cùm eſſet BORDINGVS, Antuerpia diſceßit,ac ſedem commorationis Hamburgum tranſtulit. Qua quidem in urbe à Senatu ſtipendium liberale conſecutus, id primùm pietatis dedit ſpecimen, quòd cum illis ſtatim conſuetudinem contraxit, quos religionis cultu atq; ſcientia antecellere intelligeret. Quo autem erga eos animo fuerit, hinc coniectura aſſequi licet, quòd in teſtamento à ſe facto, BOCHELIO cuidam Hamburgi commoranti pecuniam aliquam ceu inſtitutionis in pietate Chriſtiana δίδακτρον legauerit. Spiritualem enim patrem ſuum (me audiente) ipſum appellans,

pellans,

pellans, ut qui ſpiritualia iuxta Pauli doctrinam ſeminaſſet, uoluit illum uiciſsim corporalia ſaltem metere. Hamburgenſi ſenatui cùm iam annos propemodum quinq; ſeruijſſet, accerſitus eſt ab HENRICO Megapolenſi Principe, ut ipſe eius opera tùm in aula, tùm in Academia Roſtochienſi uteretur. Vixit ibidem ſeptennium, ac Medicinæ ſtudia ea in Academia non mediocriter ingenio, doctrina, diſputationibus, ac cæteris laboribus ſcholaſticis fideliter præſtandis illuſtrauit, interdum uerò Principi ſuo operam nauauit. Anno ab hinc 4. cū feliciſsimæ memoriæ rex noſter Chriſtianus et hæc Academia altero Medico carerent, ſtipendio ſereniſsimi regis & ſcholæ noſtræ huc eſt pertractus. Vbi uitæ, quòd fuit reliquum, ita tranſegit, ut apud ſereniſsimum Regem & ampliſsimos huius regni proceres in magna eſſet gratia, utriq; ſuam erga ipſum munificentiam ſæpè declararent, in ſchola uerò magna eius in docendo dexteritas, in diſputatione acumen, in conſilijs prudentia, in controuerſijs componendis æquitas, in conuictu & uitæ conſuetudine modeſtia, comitas & facilitas ita ubiq; perſpicerentur, ut nulla uitæ eius pars fuerit, quæ honeſti ac boni uiri officio carere uideretur. Sed cùm omnes uirtutes ac ſingulæ hominem ornent, tùm uerò illæ id maximè faciunt, quæ homines inter ſe ipſos mutua beneuolentia deuinciunt. Cuiusmodi illæ ſunt, quæ non intra priuatos ſe parietes conti-

continent, ſed foràs ſe longè lateq; ad alios diffundunt. Nam prudentia, ſagacitas, induſtria, diligentia, temperantia, ſobrietas, frugalitas & id genus aliæ, prodeſſe magis illis uidentur, quibus inſunt, quàm alijs. At iuſticia, pietas, ueracitas, beneficentia, humanitas, comitas, affabilitas, amicicia exerunt ſe ad alios, & communi ſocietati maximè ſunt utiles. Vtriuſq; generis uirtutibus excelluit BORDINGVS. Prudentia in ipſo fuit ſingularis, ad conſilium inueniendum acumen, ad capiendum ſolertiam quandam ſemper & ſagacitatem attulit. Fuit in eo uſus rerum multarum, & cùm multa partim uidiſſet, partim audiuiſſet, ac ueluti Vlyſſes quidam πολύτροπος hominum multorum urbes perluſtrauiſſet, moresq; eorum cognouiſſet, potuit ex præteritarum rerum recordatione de futuris ſolertem facere coniecturam, de præſentibus uerò prudenter iudicare. Diligentiam eius & aßiduitatem in laboribus ſcholæ ſuſtinendis ipſi ſæpè in lectionibus & diſputationibus perſpexiſtis. Nunquam enim officij ſui quicquam uel in docendo uel diſputando prætermiſit, niſi cùm uel feliciſsimæ memoriæ Regi CHRISTIANO, uel alijs ægrotantibus operam ſuam nauare cogeretur. Non ad multum diem in lecto manebat, ſed ſumma cotidiè luce ſurgens aliquid aut meditabatur, aut lucubrabat, quod publicè lecturus auditoribus ſuis diſcendum proponeret. Qua etiam ratione factum eſt, ut

plures

plures ſe Medicinæ dederint,et quidam etiam non parum ijs in ſtudijs profecerint. Quàm autem ſobriè & temperanter cotidiè, tùm domi ſuæ, tùm alienæ uixerit, teſtes eſſe poſſunt conuictores eius, quiq; familiari & quotidiana eius conſuetudine uſi ſunt. Neq; etiam credendum eſt,qui iuuenis harum uirtutum metis contineri potuit,eundem ætate iam ingraueſcente extra eaſdem egreſſum eſſe. Iuſticiæ, ex qua una uiri boni appellantur, quæq; fundamentum eſt perpetuæ commendationis & famæ,in tota uita fuit obſeruantiſsimus. Obfuit enim nemini, ſed profuit multis, iniuria affecit neminẽ, ſed ab iniuria multos uindicauit. In ſchola noſtra magiſtratu ſummo gerendo commodorum prorſus ſuorum oblitus,omnes actiones ſuas ad communem utilitatem retulit, ac totum ſcholæ corpus ita curauit,non ut partes tantummodò quaſdam tueri,quaſdam deſerere, ſed ut omnes potius æquitate eadem continere uideretur. Qua fuerit in Deum religione cogitare poteſtis,cùm patriam,qua nihil homini ad humanitatẽ inſtituto poteſt eſſe dulcius, reliquerit,ne ſe ipſe ac ſuos idolorum cultibus fœdè contaminaret. Ferunt Vlyſſem in illo diutino errore tam multa ubiq; paſſum optaſſe,ut fumum ſaltem patriæ uideret, unde Ouidius ait:

Non dubia eſt Ithaci prudentia,ſed tamen optat
Fumum de patrijs poſſe uidere focis.

Sed BORDINGVS cùm eam ſemel religionem

gionem eſſet amplexus, quæ à Prophetis & Apoſtolis quaſi per manus nobis tradita eſt, hoſpitem ſe planè & peregrinum eſſe in patria iudicauit, in qua Deus iuxta uerbi ſui præſcriptum non coleretur. Aliam itaq; quæſiuit patriam, hoc eſt, Eccleſiam, in qua liberos Chriſto genuit, ac puram religionis doctrinam ita teneris eorum animis inſtillauit, ut domus ipſius inſtar paruæ cuiuſdam Eccleſiæ cenſeri potuerit. Qua pietate matrem, quæ adhuc Antuerpiæ filio uiuit ſuperſtes, ſit proſecutus, norunt multi, & id unum ſatis indicat, quòd paternæ hæreditatis partem totam illi reliquerit, et ſtudiorum neruos in Gallia & Italia propria uirtute induſtriaq́; ipſe ſibi comparârit. Fidem iuſticiæ omnis fundamentum in omnibus tùm dictis tùm factis conſtanter ſeruauit, nihil homini turpius eſſe ducens quàm prolixè multa polliceri uerbis, re autem ipſa uel nihil, uel ſanè parum præſtare. Ab aſſentationis uicio erat alieniſſimus. Non arridebat ad omnia, non laudabat omnia: de quo Gnato ille Terentianus gloriatur, inquiens:

His ultrò arrideo, & eorũ ingenia admiror ſimul,
Quicquid dicunt, laudo: id rurſus ſi negant, laudo id quoq;.
Negat quis, nego: ait, aio: poſtremò imperaui egomet mihi.
Omnia aſſentari, is quæſtus nunc eſt multò uberrimus.

Hoc

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

Hoc genus hominum Plutarchus autor grauiſſimus chamœleonti affirmat eſſe ſimilimum. Nam ut ille colorum omnium exprimit ſimilitudinem, præterquàm albi, ita aſſentatores cùm ſimiles ſeſe præſtare nequeunt in his, quæ digna ſunt ſtudio, nihil planè in turpibus imitatũ relinquunt. BORDINGVS itaq; hoc uicium tàm turpe ceu peſtem quandam deteſtatus, nullius beneuolentiam blanditijs, ſed candore potius et beneficijs, aut certè uoluntate benefica putauit eſſe colligendam.

Veritatis fuit amator & cultor, ſi quis alius. Veras.n.de rebus diuinis & humanis noticias amplexus eſt, & à ſophiſtica plurimùm abhorruit. Calumniatoribus & delatoribus aures ne patefaceret diligenter cauit. Nam quicunq; ut Menander ait:

Διαβολαῖσι πείθεται ταχὺ
ἤτοι πονηρὸς αὐτός ἐστι τοὺς τρόπους,
ἢ παντάπασι παιδαρίου γνώμην ἔχει.

Nihil ſanè calumnia poteſt eſſe grauius. Duo enim in ipſa ſunt, qui faciunt iniuriam, unus uerò, qui à duobus iniuria afficitur: cùm ipſe calumniator abſentem accuſet, quòd iniuſtum eſt, & auditor malè perſuaſus odio inflammetur aduerſus eum, qui nihil commeruit: quo nihil quoq; eſſe poteſt iniuſtius. Rectè Thearidas quærenti, num gladius, quem acuebat, eſſet acutus? reſpondit: acutiorem eſſe calumniam. Infligit enim altè uulnera, quæ ut

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

maximè ad cicatricem perducantur ab eo, qui per calumniam ea accepit, manet cicatrix tamen, quòd pleriq; dum ueritatem ignorant, opinionem ſequantur. Id ſignificare uoluit Eccleſiaſtes, dùm ait: Calumnia conturbat ſapientem, & robur cordis eius perdit. Nec ſine cauſa affirmat capite decimo: Serpentem absq; ſibilo mordentem non magis nocere, quàm maledicum & calumniatorem. Sed BORDINGVS ut ueritatem amore, ita calumniam odio eſt ſummo proſecutus: quòd ſciret illam cum Deo nobis eſſe communem, hanc uerò ipſius Diaboli eſſe propriam, cui id inde nomen Græci tribuerunt. Nulla etenim re æquè Deo fiunt ſimiles homines atq; ueritate et beneficentia, quemadmodum ſenſit Demoſthenes. Nulla itidem re propinquius ad Diaboli accedunt naturam & ingenium quàm calumnia & mendacio, teſtantibus id diuinis oraculis. Beneficentiam huius uiri experti ſunt multi, in primis autem ſtudioſi, quibus operam in medendo ſuam libenter & ſine mercede præſtitit. Humanitatem, comitatem & affabilitatem erga omnes declarauit tantam, ut quanuis ingenio, doctrina, uirtute & autoritate multis eſſet ſuperior, ſubmiſsiùs ſe tamen illis omnibus gereret. In ſcholæ certè adminiſtratione hæ ipſius uirtutes maximè fuerunt perſpicuæ: In qua quantum ipſi erat conceſſum poteſtatis, tantum quoq; humanitatis cum ſeueritate quadam temperante adiunxit, ut hic ho-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

nos non ſuperbiæ uiſus ſit ac libidini, ſed bonitati ac moderationi materiam dediſſe. Nam qui ſecùs faciunt, & naturæ quandam acerbitatem poteſtati adijciunt, illi & animi ſui impotentiam arguunt, & odioſos ſe ac inuiſos omnibus faciunt. Quemadmodum autem in magiſtratu ſuo rebusq́; ſerijs cum humanitate ſumma ſeueritatem quandam in omni adminiſtratione neceſſariam coniunxit, ita in conuiuijs hilaritatem quandam & urbanitatem honeſtam uirtutibus ijſdem aſperſit. Symphoniacos & peritè ſuauiterq́; canentes libenter audiuit, & cùm Muſicen rectè calleret, ipſe unà ſæpè cantauit, ſatius & honeſtius eſſe arbitratus, ſuaui cantu ſe ac cæteros conuiuas recreare, quàm poculorum magnitudine bibendoq́; palmam quærere, quod hodiè faciunt multi, qui immanibus poculis ita ſe mutuò poſcunt, ut tandem neq; pedes ſuum faciant officium. Sed multò præſtaret huius uiri imitari exemplum, & putare conuiuia ad uitæ potius coniunctionem, quàm ad compotationem à maioribus concelebrata fuiſſe. Nam quòd Græci tùm compotationem, tùm concœnationem uocent conuiuium, mirum uideri non debet, cùm gens ea luxuriæ planè dedita in more etiam habuerit nominare in conuiuijs, cui poculum eſſet tradendum. Hiſce itaq́; tot ac tantis, quas modò numeraui uirtutib. BORDINGVS cùm ornatus fuerit, age quæſo cæteras pari breuitate perſtringamus. Commemorat lo-

co quodam Plato, *ſignum probitatis eſſe præcipu-um, abundare amicis.* Id *ſi ita eſt, quis negabit* BORDINGVM *fuiſſe probiſsimum, qui in multis ac præcipuis* Europæ *locis tam multos amicos habuit? Eſt ſanè amicus nomen deſiderabile, et quo quis facilè carere nequeat, infelicitatis refugium, arcanorum receptor, optima uitæ ſupellex, neq; unquam (ut ait Saluſtius) homini cuiquam amicorum ſatis fuit. Scipio itaq; non prius ex foro domum reuerti ſolitus fuit, quàm familiarem ſibi aliquem & amicum feciſſet. Sed hæc uirtus cùm hiſce temporibus difficilimis & triſtiſsimis rara ſit, dignus erit certè hic uir, qui hoc nomine à nobis commendetur, quippè qui & cum multis amicicias contraxit, & eaſdem omnes piè inuiolateq; conſeruauit.* Neq; *enim ueteres pro conſequentium nouitate faſtidiuit, neq; ijs eſt uſus ut floribus, qui tam diu ſolent eſſe grati, quã diu ſunt recentes, ſed quas ſemel conglutinârat, eaſdem etiam ſumma fide & religione coluit.* Decet.n.ut *inimicicias mortales, ita amicicias immortales eſſe.* Quã *aũt religioſus ac ſanctus amicitiæ cuſtos fuerit* Bordingus, *& qua uiciſsim fide amici abſentes ipſum dilexerint abſentẽ, teſtes ſunt multæ tùm ab ipſo* Bordingo *ad doctos multos in* Germaniam, Galliam *&* Italiam, *tùm horum inde uiciſsim ad ipſum miſſæ literæ, ex quibus legens facilè cognoſcit, ueram & minimè fucatam inter* BORDINGVM *et ipſos*

ami-

amiciciam extitiſſe, cùm (ut ex literis apparet) inter abſentes ipſos & maximo locorum interuallo diſiunctos conſenſus ſemper fuerit honeſtorum conſiliorum & uoluntatum, quo nullum uinculum poteſt eſſe aut arctius aut certius. Eſt enim uera amicicia animorum quædam coniunctio, uirtute ac morum ſtudiorumq́; ſimiitudine comparata, quæ ubicunq; quis ſit, præſtò tamen eſt, ac nullius loci intercapedine dirimitur. Quo quidem nomine multi oſtendunt, neq; ueros ſe unquàm amicos fuiſſe, neq; ueris ad diligendum cauſis fuiſſe impulſos, qui aut abſentes amicos negligunt, quòd ex ijs fructum magnum tanquam amiciciæ mercedem non ſperent, aut ueteres amicicias paulatim diſſuunt, quòd nouæ magis delectent, aut deniq; leuiſſimam ſæpè ob cauſam ira incenſi repentè eaſdem præſcindunt: A quo amicorū genere BORDINGVS exiſtimauit eſſe cauendum. Sunt enim numorum adulterinorum inſtar, quos dum quis habet, perditos cupit, amiſſos gaudet, ut ait Plutarchus. Si quis enim arcani quippiam in illorum ſinū effuderit, id inimici facti foras eliminant, & amicicia, quæ coniunctionis debebat eſſe uinculum, ad alios diſiungendos peſsimè abutuntur. Tales amicos Plautus hiſce uerbis depingit:

Multi more iſto atq; exemplo uiuunt, quos cùm
Tibi amicos, reperiuntur falſi teſtimonijs, (cenſeas
Lingua factioſi, inertes opera, ſubleſta fide.

 Sed

Sed eos ita amicos habere conuenit, ut fieri poſſe inimicos putemus, ita credere illis amicis, ut non ſit inimicis locus, deniq; Martialis Poëtæ meminiſſe, qui ita præcipit:

Si uitare uelis acerba quædam,
Et triſtes animi cauere morſus,
Nulli te facias nimis ſodalem.
Gaudebis minus, & minus dolebis.

Verùm longius, quàm uolui, oratione prouectus ſum. Sed cùm animo mecum perpenderem hanc uirtutem in multis inuentu raram, in hoc uiro ceu Heſperum inter alia lucida ſidera maximè præclaram fuiſſe, non cenſui omnino eam ſilentio à me eſſe prætereundam, maximè cùm laus eius ad commendationem huius, in quo ea fuit, magnoperè pertineat. Reſtant uirtutes aliæ uiri huius, & multæ quidem illæ, in primis uerò εἰρηνοποιΐα, cuius in tota uita fuit amantiſſimus, de qua, ac item alijs cũ temporis anguſtia me nunc dicere nõ patiatur, eas tantùm attingam, quæ in uitæ huius uiri exitu maximè illuſtres fuerunt, cæterarum cogitationem animis ueſtris relicturus. De pietate itaq; & animi conſtantia dicam pauca coniunctim, quarum illa tametſi in cæteris uitæ eius partibus nequaquam fuit score ocioſa, in extremo tamen actu magis, quàm in illis, omnibus ſe eam conſpiciendam oſtendiſſe, nũc cognoſcetis. Nam ubi naturæ robur an morbi magnitudinem ſuperaturum eſſet dubitaret, mentem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

ſtatim ad ſanctiſsimarum rerum cogitationem conuertens, uſus eſt communione Corporis & ſanguinis Domini noſtri Ieſu Chriſti. Qua ceremonia ritè peracta, de teſtamento faciendo cœpit cogitare, me audiente, inquiens: Poſteaquàm iam Deo Patri eſſet reconciliatus per Filium, & illius reconciliationis per Filium factæ uſus fuiſſet ſymbolo, tempus eſſe, quo ſibi deinceps de uxore, liberis, ac re tota familiari ex amicorum conſilio & ſententia aliquid ſit certi conſtituendum. Eam itaq; ad rem uiros quoſdam delegit, quos ſperabat debitum officium, quod uxori & liberis eſſet præſtandum, minimè neglecturos. Rebus ita omnibus ad moriendum prudenter & piè comparatis, cordis quædam compreſsio, & lateris punctiones ſubſecutæ ſunt, quibus tametſi triduo toto grauiſsimè torqueretur, animo tamen fuit præſente, neq; de eius conſtantia quicquam amiſit. Audiui enim decumbenti aſtans, qua animi fiducia ſententias conſolatorias recitaret, ſeq́ue ipſe iiſdem in doloris magnitudine conſolaretur.

Nôrunt multi, quæ pietatis argumenta pridiè, quàm moreretur, erga uxorem & liberos declarârit: quo tempore putandum eſt cœpiſſe eum de migratione ſeriò cogitare. Vxore nanq; & liberis eo die, hora circiter octaua matutina ad lectum accerſitis, orationem primùm ad aſtentes habuit, qua ipſos officiorum omnium à ſua morte præ-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

ſtandorum amanter ac paternè admonuit.

Deinde Patriarchæ Iacob exemplum ſecutus, manu impoſita, felicia quæq; ſingulis precatus eſt. Poſtremò uxorem amplexus, ac eidem fauſta eadem precatus eſt. Quibus ita peractis, cunctos dimiſit, & ſeſe ad quietem compoſuit, ac ſi tum nihil eſſe reliquum putaret, quòd uxori & liberis ab ipſo præſtari poſſet, & tempus ueniſſet, quo Deus ipſum ex huius mortalis uitæ ærumnis ad felicitatem eſſet uocaturus. Non poſſum, quin hîc uiri huius animi conſtantiam & fortitudinem ſingularem ſumma pietate cōiunctam ueluti exemplum quoddam ob oculos ſtatuam. Solet communis ille humani generis hoſtis Diabolus tùm præcipuè telis ſuis hominem inuadere, cùm moriendum eſt, ut morbi doloribus fractum & mortis terrore perculſum gradu quaſi deijciat. Solet, dum corporis dolores ægrotantem excruciant, animum naturali quaſi commercio condolentem, quantum poteſt, aduerſus Deum concitare. Suggerit ægrotanti opes magnis laboribus acquiſitas, honores, uxorem, liberos cariſsimos, amicos & ſanguinis neceſsitudine coniunctos eſſe deſerendos. Peccatorum grauitatem exaggerans, horrenda gehennæ ſupplicia ſtatuit ob oculos, mortem æternam minitatur atq; denunciat, deniq; eas ad ægrotantem expugnandum adhibet machinas, quæ uel adamantinum murum frangerent, ac fortiſsimū quenq; uirum deijcerent.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

At BORDINGVS qua animi fortitudine huius communis omnium hoſtis tela repulerit, mucronem illius acutiſsimum retuderit, deniq; quibus diuini uerbi armis uictoriam ſibi glorioſam, proſtrato hoſte, comparârit, nunc cognoſcetis. Ea nocte, quæ diem mortis præceſsit, hora prima, Cantionem Doctoris Lutheri, **Wir gleuben**/ incoauit, ſed cùm præ morbi magnitudine uox langueſceret, ab aſtantibus eam cantari uoluit, & cantione finita, caput Eſaiæ quinquageſimum tertium de Chriſto redemtore noſtro, Item Iohannis caput tertium de regeneratione & iuſtificatione hominis legi diligenter & attentè audiuit. Quo quidem tempore cùm uox planè deficere inciperet, M: TYCHO paſtor noſter & ego accerſiti, cùm animaduerteremus, hanc illi uitam multò diutius prorogari non poſſe, locos quoſdam conſolatorios illi propoſuimus, inter cæteros uerò illam ſententiam quæ eſt apud Iohannem cap. 3. Sic Deus dilexit Mundum, ut Filium ſuum unigenitum daret, ut omnis qui credit in eum non pereat, ſed habeat uitam æternam: Item illam Pauli ad Romanos. 8. Si Deus pro nobis, quis contra nos? Qui proprio Filio non pepercit, ſed pro nobis tradidit illum, quî fieri poteſt, ut non & cum eo nobis omnia donet? Eiuſmodi & ſimilibus ſententijs cùm ipſum conſolati eſſemus, manu porrecta utriq; egit gratias, & oculorum uultusq; totius indicijs minimè obſcuris ſi-

gnificauit noſtrum ipſi officium gratiſsimum fuiſſe, ſeq́; non parum in illo extremo actu ſuo à nobis eſſe recreatum. O te Bordinge fortiſsimum & ſimul feliciſsimum, qui diuini uerbi ſeptus armis, communis illius hoſtis impetum nõ ſuſtinere modò, ſed etiam uim eius omnem frangere potuiſti. Errata humanæ imbecillitatis obiecit? Tu Liberatorem Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum in aciem contra illum produxiſti, liberatorem inquam, qui paſſus eſt propter peccata noſtra, & reſurrexit propter iuſtificationem noſtri. Ille gehennam minatus eſt? Tu omnes illius minas & terrores hac inuicta redemtoris noſtri ſententia fortiter repuliſti, qui ſic dixit: Ego ſum uia, ueritas, & uita, qui credit in me, etiamſi mortuus fuerit, uiuet. His tu armis tectus omnem dolorem, mortem, gehennam non contemſiſti modò, uerumetiam facilè ſuperaſti, & hunc ſpiritum annis 49. menſibus duobus, die uno tibi à Deo conceſſum die Iouis proxima hora pomeridiana quarta, ei, qui dederat, lubens reddidiſti. Poſſem hîc quorundam more imbecillitatem noſtram, communis uitæ conditionem, & fortunæ iniquitatem deplorare, maximè cùm uideamus multos, qui ad lædendos alios uitam ſibi datam conuertunt, ualetudine diu eſſe firma, cùm utilius Reipub: uideri poſsit, aut nunquam natos eſſe, aut natos quàm primùm interijſſe, eos uerò, quorum uita Reipublicæ ſalutaris eſt, aut morbis impediri, aut

morbis

morbis citius nobis eripi, quàm Reipub: ferat utilitas, hæc inquam poſſem deplorare, & uiri huius, qui longiori uita erat digniſsimus, mortem lamentari, ſed id facere nec temporis ſinit breuitas, nec me decet, niſi uideri uelim, huius præclari uiri gloriæ, qua nunc apud Deum *perfruitur, inuidiſſe.* Id *tantùm dico, nos uiri huius interitu homine optimo, prudentiſsimo, iuſtiſsimo, ueritatis amantiſsimo, modeſtiſsimo et humaniſsimo, deniq; in omni literarũ genere doctiſsimo, eſſe ſpoliatos.* Quod *poſtquàm ita uiſum eſt* Deo, *qui, dum hanc ſcholam breui iam tempore excellentibus aliquot uiris orbauit, iræ aduerſus nos edit teſtimonium, noſtram potius miſeriam, quàm huius mortem deploremus, quem minimè dubium eſt ex hac urbe & colluuione ad illud diuinorum animorum concilium diſceſſiſſe. Sit tantùm grata nobis uiri memoria, uirtutes illius imitemur, ac animis eas noſtris infixas ſemper teneamus.* DIXI.

EPITAPHIVM CLARISSIMO VIro, D. Iacobo Bordingo, *patri ſuo cariſsimo,*
Scriptũ à Philippo Bordingo *filio.*

SIc'ne iaces igitur pater ô cariſsime, ſic'ne
Nos tua deſtituis pignora? ſic'ne iaces?
Sic'ne iaces animæ pater ô pars maxima noſtræ?
Noſq; *facis miſeros penè dolore mori.*
Heu mihi quã uarijs plena eſt hæc uita procellis,
Heu mihi quàm ſubito quæ ualuère iacent.

Hafniacos nuper portus clarumq; lyceum,
Et liqui patriæ limina cara domus.
Et me ritè ualens genitor dimiſit in urbem
Leucoream, celebres ſunt ubi laude uiri.
Interea patria procul à regione remotus,
Dum tribuo ſtudijs ocia grata meis:
Occumbit Danicis genitor dilectus in oris,
Auxilium uitæ præſidiumq; meæ.
Heu mihi cur patrijs non manſi fidus in oris?
Audiui & patris uerba ſuprema mei?
Extremumq; uale dixi, dextramq; prehendens
Oſtendi fidei triſtia ſigna meæ?
Ipſiusq; manu morientia lumina clauſi,
Perfundens lacrumis ora paterna pijs,
Cur non deduxi uenerandi funera patris?
Qui fuerat cordis portio ſumma mei.
Sed quid ego uana depromam uoce querelas?
Et referam miſeris carmen inane modis.
Tēpus enim ueniet, quod nec procul auguror eſſe
Aſpiciam rurſus cùm patris ora mei,
Cumq; ipſo gaudens ſummum celebrabo tonantem,
Illius interea molliter oſſa cubent.

ELEGIA NATHANIS CHYTRÆI, de Obitu clariſsimi uiri *IACOBI BORDINGI*, Artis Medicæ Doctoris, domini & patroni ſui colendi.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

ECce uireſcentes cur triſtis Apollo Coronas,
Proijcit & doctæ plectra ſonora lyræ?
Et modò funerea cur turba nouena cupreſſo
Cingitur? & preſſos fundit ab ore ſonos?
Scilicet occubuit BORDINGVS in arte medē-
Clarus, Apollinei famaq́; prima chori. (di
Qui propter uarias diuino in pectore dotes,
Viuere perpetuò tempore dignus erat.
Sanctus enim ueræq́; fuit pietatis amator,
Puraq́; qua potuit dogmata iuuit ope.
Ipſius ex geſtu grauitas, ex ore reluxit
Candor, & ingenuæ ſimplicitatis amor.
Fidus erat fidis, conſtans & amicus amicis,
Nullus in ipſius pectore fucus erat.
Iupiter & reliquas ut uincit lumine ſtellas,
Fulgidus in medio cùm micat ille polo.
Sic medicos noſtri BORDINGVS temporis
Ingenij uicit dexteritate ſui. (omnes
Dux Meglaburgiacus IOHANNES inclytus
Deplorat Medici fata ſuprema ſui. (heros,
Cunctæ etiam plantæ, radices, germina, flores,
Dum languent luctus dant modò ſigna ſui.
VVernouiusq́; pater uultus in flumine condit,
Et lacrumis triſtes triſtis adauget aquas.
Illius ad ripas uirides nam quærere plantas
Sueuerat, & doctis uerba referre modis.
Illius ipſa necem deflet Moſa, Sequana, Rhenus,
Atq; tumens Rhodanus, populiferq́; Padus.

Ipſe

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

Ipſe ego ceu patris, BORDINGI funera luxi,
Namq; fuit ſtudijs ancora fida meis.
Ancora fida meis ſemper fuit ille Camœnis,
Hoc duce Danorum Rex mihi dona dedit.
Sed mea quid nimio conſumam corda dolore,
Et fundam querula carmen inane lyra?
Quin potius BORDINGE tibi iam gratulor, illa
Tam bona mutata quòd loca ſorte colas.
Inter & angelicos cantes noua carmina cœtus,
Et uita incipias proſperiore frui,
Cumq́; tuo Chriſti dicto de nomine rege
Conſpicias ſummum concelebresq́; Deum.
O te felicem, te terq́; quaterq́; beatum,
Qui capis in regno gaudia uera Dei.

CARMEN PHALÆCIVM IOHANnis Saſceridis de obitu Bordingi.

BElgarum decus hoc reliquit æuum
BORDINGVS pietate magnus exul
Summaq́; inclytus eruditione:
Cui ſeptem patuêre nationum
Linguæ, quem ſoliti medendi ob artem
Certatim ſibi poſtulare Reges,
Et largis opibus remunerare.
Vir ualdè ſapiens is & modeſtus:
Doctrinæ ingenium capax habebat,
Et ſuaues pariter grauesq́; mores,
Candore omnia temperans amico.

In ſumma,

In ſumma, MACABÆVS exul olim
Quantus uenerat ex agro Scotorum
Cultus defugiens abominandos,
Vt Chriſti ſacra uerba perdoceret
Danos, Hafniacæ ſcholæ Profeſſor
Pollens eloquij uir, ingeniq;
Magnis dotibus, eruditus, acer
In uera pietate promouenda:
Tantus nunc Medica refulſit arte
Necnon omnigena eruditione,
Regno commoda Danico miniſtrans
BORDINGVS, ſimul optimum probatus
Hamburgæ ſpecimen ſui dediſſet
Antè, & Roſtochio celebris urbi.
Quando Antuerpia patria eius ipſi
Primùm quòd coleret Papam relicta eſt.
Tandem hîc Hafniacam regens iuuentam,
In ueræ fidei profeſſione
Deceſſit, memorandus ex nouena
Pulcrorum quoq; prole liberorum
Multa in ſecula, dum ſuperſtes orbi
Quodam ſemper in his modo manebit.
Sed nomen ſibi propria parauit
Vita firmius, abſq; fine, uoce
Sanctorum celebrandus Angelorum.

EPITAPHIVM DOCTORIS BORdingi à Iohanne Pratenſi conſcriptum.

Muſa-

MVſarum decus & cultiſſimus arte medendi
Bordingus, tumulo puluis & oſſa iacet:
Bordingus pietatis amans, uirtutis alumnus,
Bordingus doctæ docta columna ſcholæ:
Ah iacet extinctus, quem uirtus clara fidesq;
Extulit excellens ingeniiq; decus.
Ah iacet æternas qui fouerat arte Camœnas,
Primaq; cui Chriſtum noſcere cura fuit,
Siccine fatales, rigidiſſima numina, parcæ
Mittitis in tantos, noxia tela, uiros?
Siccine letiferis nulla ratione ſagittis
Letiferæ perimunt, ardua corda, manus?
Tollitis, hic uobis mos eſt, doctosq; probosq;,
Sed numeros implent deteriora ſuos.
Nil'ne pudet? triſti Bordingum ſoluere fato.
Quid mouit? dicam: quòd probus ille fuit.
Candidus ille fuit, rari ſeruator honeſti,
Iudicioq; ualens, ingenioq; ualens.
Italia hunc nouit uiuum, Saturnia tellus,
Floruit hic terris Itale clare tuis.
Hunc populoſa nimis regio, crebrisq; refulgens
Vrbibus, agnouit Gallica terra uirum.
Nouit & Arctois audax Germania terris,
Dania quæq; auidas eminet inter aquas.
Doctus ubi docuit Linguas, artemq; medendi,
Certa complexus quam ratione fuit.
Pallentesq; hominum morbos et languida membra
Curauit facili, non ſine laude, manu.

Te ta-

Te tamen ô Bordinge ſcholæ mors atra reuulſit,
Orbati docto noſq; parente ſumus:
Qui nos Phœbeas certa ratione per artes
Duxiſti, ignotum ne graderemur iter.
Ergo tuam meritò deflemus candide mortem
Bordinge, & uitæ ſtamina rupta tuæ:
Mœſtaq; ducentes imo ſuſpiria corde,
Tam gemimus noſtri funera cara patris.
Sed cùm certa Dei fuerit patris iſta uoluntas,
Te proprium proprio condecorare ſinu:
Illuſtremq; animam clarum conſcendere cœlum,
Æterna ſemper lætitiaq; frui:
Hunc læti inſignem meritò gratamur honorem
Ereptum tantis, te duce Chriſte, malis.

EPITAPHIVM SCRIPTVM
â Iohanne Bocero.

BElgica me genuit, rapuit ſed Dania, Phœbo
Seruiui uitæ munere, mente Deo.
Terreſtres plantæ, notæ ualeatis & herbæ,
Vos mihi non, Chriſtus uiua ſed herba fuit.

ALIVD EIVSDEM.

Cognôram multas, non attulit ulla medelam,
Vna mihi radix Chriſte ſalutis eras.

T : E: FINIS. W 16. ß

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]

3326.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 3326 8° [42,-226]